

Az Ige tükrében.

Könnyű-e keresztyénnek lenni?

... az ő parancsolatai pedig nem nehezek." I. Ján. 5:3.

A modern keresztyénség egyik legnagyobb gyakorlati tévedése, sőt bűne, és igehírdetésünk legnagyobb és legveszedelmesebb hibája az volt, hogy az emberekkel azt akartuk mindenképen elhitetni, hogy keresztyénnek lenni valami nagyon könnyű és egyszerű dolog. Valami olyan, ami az ember természetéből folyik és magától értetődik. Igehírdetésünkben és pásztori munkáinkban, mikor kétségeskedő és a bűn súlya alatt sinylődő lelkek jöttek hozzánk, arról akartuk meggyőzni őket inkább, hogy ami kétségeik vannak és ami súly alatt vergődnek nem olyan veszedelmesek és, hogy ne gyötörjék magukat ilyen kérdésekkel. Rá szoktunk mutatni, hogy egy becsületes, önzetlen, embertársaink javáért munkáló élet már megközelíti azt, amit Krisztus tőlünk kíván és inkább attól szoktuk óvni az embereket, hogy ne gondoljanak tulságosan keveset magukról, mint attól, hogy nagyon is jóknak tartás magukat. Ezt a gondolkozásmódot és ezt az egész gondolatkört az a felületes és könnyelmű felfogás sugallta, mely a bűnt a maga igazi nagyságában nem akarta és nem tudta meglátni, sem meglátatni, mely még mindig azon az alapon állott, hogy az emberi jóság az, melyre a keresztyén életben szükség van.

Amellett, hogy ez a gondolkozás hihetetlen mértékben rontott a keresztyénségen, mert elhitette az emberekkel, hogy nekik elég törekedni a jóra és hogy akaratuk és szándékaik jósága mellett semmi felelősséggel sem tartoznak, ha ezek a szándékok nem úgy ütnek ki, mint gondolnák, egy másik, ebből származó veszedelem abban nyilvánult, hogy ez a gondolkozásmód meghamisította a keresztyénséget és ellentétben áll mindazzal, amit Krisztus maga az Ő követéséről mondott. Jézus sehol sem mondja azt, hogy könnyű keresztyénnek lenni, sőt számtalan esetben és módon utal rá, hogy az új életben való *megindulás* egyike a legnehezebb dolgoknak. Soha nem kissebbíti a bűnt és egyetlen bűnös sem jött hozzá, akit azzal

vigasztalt volna, hogy a te bűneid oly kicsinyek és jelentéktelenek, hogy azokért kár aggódní.

Mégis ebben az Igében János apostol arról akar meggyőzni bennünket, hogy az Ő parancsolatai „nem nehezek.” Igaz lenne-e hát, hogy csakugyan könnyű keresztyénnek lenni és nem kell hozzá egyéb, mint törekedni a jóra, leszokni a bűnről és gyakorolni a jót? Igaz-e hát, hogy a keresztyénség csak a becsületes és egyenes élet követelményeit rejti magában és semmivel sem többet, mint a józan polgári erény szabályai.

Hogy ennek a versnek mi a titka, azonnal meglátjuk, ha tekintelbe vesszük, hogy itt az apostol nem azokról és azokhoz beszél, akik csak most gondolkoznak a Krisztus követése és az Ő útjára való lépés felett, hanem olyanokhoz, akik már *elkötelezték* magukat Neki, akikben már nem a maguk ereje, hanem az Ő ereje uralkodik. S az a keresztyénség, mely elviselhetetlen feladatokat ró azok vállára, akik még nem csatlakoztak Krisztushoz, egyszerre könnyűvé lesz azoknak, akik Neki már átadták magukat. A Krisztus igája addig nehéz, míg fel nem vettük, mihelyt a vállainkon van, könnyűvé és gyönyörűségesse válik. De csak akkor, ha már *felvettük*. Ha már odaadtuk magunkat az Ő alakító kezének. Akkor, ami elviselhetetlen teher, elképzelhetetlen lemondás volt, egyszerre boldog áldozattá válik és Benne nyugvó lelkünk boldogan tesz bizonyosságot róla: az Ő parancsolatai nem nehezek.

Miért nem nehezek? Mert mi nem akarjuk azokat követni, a magunk erejével, hanem az Ő ereje diadalmaskodik bennünk. Minden ellenkezésünket, a bűn és erőtlenség minden lázadását nem mi fojtjuk el, hanem az Ő ereje, és háborgó lelkünk fölött ragyogni kezd az Istent megtapasztalt ember bizonyosságtétele: boldog iga, melyet ő viselt értem s megengedi, hogy én viseljem Őerte!

I. L.

A szórványok gondozásáról.

Ismeretes, hogy egyházkerületünkben nagyon sok szórvány van, melyek gondozása hovatovább nehezebb és fontosabb feladata lesz egyházunknak. A szórványt eddig úgy gondozták, hogy beosztották a legközelebbi anyaegyházközséghez, melynek lelkésze bizonyos időközökben — ha több szórványa volt, ritkábban, ha kevesebb volt, sűrűbben — ki-kijárt azokba, ott istentiszteletet tartott, ha valami liturgikus funkció előadta magát, azt elvégezte s jelentésében megemlékezett arról, hogy a szórványokban mindenek ékesen és szép renddel mennek. Az utóbbi évtizedben azonban mind jobban fordult a figyelem a szórványok ügye felé és a dunamelléki egyházkerületben, melynek a horvát-szlavonországi egyházak lélekszámának kicsinyisége és elszórtsága révén legtöbb szórványa volt, kezdtek komolyan foglalkozni a szórványok gondozásának kérdésével. Ezt a kérdést akarja megoldani *Agoston Sándor* különlenyomatban is megjelent füzete, mely a dunamelléki egyházkerület jegyzőkönyvi (1916) iratai között foglal helyet *Szórványok egyházi gondozásáról* címen. Maga a füzet szervezetileg alaposan ismerteti azokat a módokat, mellyel a szórványokban lakó lelkeket megszervezni és összetartani lehet.

Különös fontosságot nyer azonban a szórványok kérdése jelenleg épen a mi egyházunkban azért, mert mind nyilvánvalóbb a veszedelem, mely a szórványokban akár más felekezetű, akár más nemzetű lakosok közé beékelt híveinket fenyegeti. Ha tekintetbe vesszük azt a tényt, hogy szórványaink nemcsak felekezeti, de nemzetileg is nagyon fontos pontokká váltak jelenleg, akkor annál a szervezeti munkánál, amit eddig tettünk, többet kell tennünk. Ehhez jön az a nehézség, hogy míg régen istentisztelet céljaira biztosan számíthattunk a község és állam ott levő épületének, egy iskolának vagy más helyiségnek megnyerésére, most ezeket csak ritka esetben nyerjük meg, úgy, hogy még az istentiszteletek megtartása is nehézségekbe ütközik.

De az igazi nehézség nem is ebből származik és az igazi probléma a szórványok gondozásában nem is itt rejlik. A legfontosabb feladat, ami egy szórványokkal rendelkező lekipásztor előtt jelenleg áll, az, hogy azokat a lelkeket megtartsa vagy megnyerje az Isten országa és az anyaszentegyház iránti érdeklődésnek. Erre pedig kevés a havonkénti egy istentisztelet vagy a felmerülő liturgikus funkciók pontos elvégzése. Két szempontot kell itt figyelembe venni: először azt, hogy a szórványban lakó lelkeket személyileg gondozni és személyileg közel-

vinni az élet forrásához, a másik pedig az, hogy azokat oda-kapcsolni az anyaszentegyház és közelebből a gyülekezet lelkéhez, munkájához, érdeklődési köréhez. A szórványok gondozásának ezt a két feladatot kell megoldania.

Minél messzebb van az a lélek attól, akitől természetesen irányítást vár, a lelkipásztortól, annál nagyobb szüksége van rá, hogy ezen egyedülvalóságában és elhagyottságában egyenesen Krisztushoz legyen kapcsolva. Ezen a téren az egyetlen, amit tehetünk és tennünk kell: hogy ráneveljük a lelkeket az önállóságra és öntudatosságra. Láthatjuk ennek a gondolatnak a nagy jelentőségét a szekták munkájából, amelyeknek az a helyzete, hogy szinte minden helyen szórványok alakjában vannak elhelyezkedve. Mégis a szektás prédikátornak első dolga az, hogy ha egy faluban megnyert egy lelket, azt igyekszik arra nevelni, hogy önállóan tudjon megállni a maga lábán, ne legyen csak a prédikátortól függő, hanem a maga lelki szükségeit is ki tudja maga szolgálni, de egyúttal igyekezzék megnyerni vagy vezetni másokat is. Ezzel az önállóságra neveléssel a szórványokban lakó híveinket nem kellene állandóan külön kezelésben részesíteni és nem kellene lelki szükségeik kielégítésével addig várniok, míg a lelkész havonként egyszer oda is eljut, hanem maga is ápolhatná a maga hitét és így öntudatos kapcsolatban volna azzal az egyházzal, melynek tagja.

Ezért volna óriási jelentőségű dolog, ha a lelkész úgy tudná nevelni munkatársait és egyházunk minden munkása úgy volna nevelve, hogy felhasználhatók lennének a munkára, nemcsak passzív résztvevői annak. Ha egy kántortanítót vagy egy presbitert meg lehetne bízni azzal, hogy mikor a lelkész nem tud kimenni a szórványba, az menjen ki helyette vagy a presbiterek felváltva és ott találkozzanak az otlakókkal s ha egyebet nem tudnak csinálni, elbeszélgessék velük a múlt vasárnapi igehirdetés főbb gondolatait. Ugyanilyen jól felhasználható eszköze a lelkipásztornak a szórványokban és szétszórtságban élő hívek számára az iratterjesztés is. Ha van egy lap, füzet, röpv, amit minden héten maga helyett rendszeren kiküldhet oda s amelyet az otlakók összegyűlve felolvasnak, vagy ha ez nem lehetséges, azon hét alatt körbejár az egyes családoknál, ez is egyik olyan mód, mellyel a gyülekezethez való tartozás érzését ápolni lehet.

Ez azonban természetesen csak egyik oldala a munkának mert az igazi cél mégis csak az, hogy magukat azokat a lelkeket tudjuk alkalmassá tenni. Ezért azokat az eszközöket, melyek által az egyes lélek Istennel való viszonyát ápolhatja, vezetjük be és alkalmazzuk. Semmiképen sem tehetjük ezt, míg egész munkánk oda nem irányul, hogy lelkeket nyerjünk meg és lelkeket kapcsoljunk Krisztushoz. Ezért a szórványokban lakókkal szemben még határozottabban fennáll a személyes munka követelménye. Elő kell készíteni azokat a lelkeket arra,

hogy nem mindent tőlünk várjanak, hanem ha egyszer meglátták az utat, maguk is tudjanak azon járni. A lelkipásztornak módjában van ez különösen a konfirmáció alkalmával, mikor személyesen veheti elő az onnan járó gyermekeket és előkészítheti arra, hogy ha a konfirmáció alatt csakugyan megnyerték azt, amit kell: a Krisztussal való személyes kapcsolatot, ezt otthoni életükben hogyan ápolhatják. Igyekezni kell bevezetni a családi istentiszteleteket és pedig nem úgy, hogy azt a lelkész vagy valaki más tartsa, hanem hogy minden családban a családfeje legyen hajlandó azok vállalására. Erre szolgálnak megint azok a segítő eszközök, amilyenek egy erre alkalmas imakönyv vagy apró füzetek, magán és családi áhitat tartására segítő traktátusok stb.

Ha vannak, akik már önálló ker. életet kezdiek élni, akkor magától jön a harmadik lépés: ezekre rá lehet bízni a többieket is. Ehhez már nem kell semmi különös fogás, mert az olyan léleknek, mely megteljesedett az élet Igéjével, ösztönszerűleg első gondolata, hogyan nyerhet meg mást is ennek. Érdekes, hogy ezt a szektáknál tapasztalt tüneményt, hogy t. i. minden általuk megnyert egyén maga is azonnal misszionáriussá és térítővé válik, a mi egyházunkban sem nem tapasztaltuk, sem a mi egyházunk nem használta még fel ezt eléggé, holott ez nálunk is épügy volna, ha vannak olyan lelkek, akiket meg tudunk nyerni. A szórványokban nagyon jól lehet dolgozni ennek a tapasztalatnak alapján. A konfirmáltak közt találni fogunk olyant, aki alkalmas lesz arra, hogy a gyermekeket bízzuk rá, hogy a vasárnapi iskolát vezesse akkor, mikor a lelkész nem tud kimenni, mást, akire rá lehet bízni a fiatalságot, a harmadikra az iratterjesztést stb. Ebben a munkában aztán azok nemcsak a mi munkánkban lesznek ilyen hasznos segítőik, nemcsak fontos szolgálatokat tesznek ott az anyaszentegyháznak, de mindenekefelett maguk is hitükben mélyülni és erősödni fognak.

Igy lesz az a szórvány, mely eddig csak teher volt a szármunkra, mert akadályozott az anyaegyházköztségben végzett munkánkban, erős támasszá, sőt sokszor lelkileg vezetőjévé a nagyobb gyülekezetnek. „Mert az Isten nem mérték szerint adja a Lelket”, mondja egy helyen a Biblia, azaz sok kis gyülekezet fog megelőzni nagy és híres gyülekezeteket az Isten Országában.

I. L.

A szekták és az ellenük való védekezés módjai.

(Folytatás.)

A Krisztus visszajövele alkalmára az adventisták üdvösséget ígérnek hiveiknek, de kik ezek a hívők? Ha erre a kérdésre akarunk feleletet adni, akkor meglátjuk, hogy a visszajövetel tanítása a legszorosabb kapcsolatban van a *szombat megünneplése* követelményévé, mert az adventisták szerint azok üdvözülnek, akik a törvényt, mindenkifelett pedig a szombat törvényét megtartják. Ha már most a Jel. 14: 6—12-ben 3 angyal üzenetéről van szó, az adventisták úgy mondják, hogy az első angyal üzenete, a menny és szentély megtisztításáról üzenet, ha pedig a második angyal azt izeni, hogy „leomlott, leomlott Babilon”, ezt úgy magyarázzák, hogy Babilon a pápai igát jelenti s azért fog leomlani, mert az időket és a törvényt megváltoztatta, megszüntetvén a szombat megünneplését és a vasárnap megünneplését rendelte el. Ha pedig a 3-ik angyal üzenete azokra vonatkozik, „akik megtartják az Isten parancsolatait és a Jézus hitét”, akkor ezek az adventisták, mert az ő tanításuk szerint legnagyobb bűn a szombattörvény megtörése, az üdvösség legbiztosabb eszközlője a szombat megünneplése. Ha tehát az adventisták egyik főtanítása a visszajövetelre vonatkozik, a szombat megtartására vonatkozik a másik s ez utóbbi mintegy előjelképe a visszajövetel megvalósulásának. Miután az adventisták különböző utakat vágnak a szombat-igazolására, szükséges, hogy a tanításukkal közelebbről megismerkedjünk.

Először találkozunk a szombat törvény olyan igazolásával amelyben egymásután felsorakoztatják mindazokat a loknusokat, amelyekben a szombat megünneplése alapszik. Rámutatnak arra, hogy *Isten rendelte el* azt I. Móz. 2: 1. szerint, hogy úgy rendelkezett, hogy e nap *munkaszünettel* ünnepeltessék meg 2 Móz. 20: 8—10, hogy az Isten és a nép közötti jegyül szolgál Ez. 20: 10, azután pedig rámutatnak az ígéretekre, amelyek a szombat megtartásához fűződnek Es. 53: 13—14. Ezután rámutatnak arra, hogy az Újtestamentom is követeli a szombat megünneplését, mert Kr. és követői az apostolok és az első-keresztyének is megtartották azt Mk. 16: 1—2, Mt. 28: 1, Pál apostol is 6 napon dolgozott, a 7-ik napot a zsinagógában töltötte A. Csel. 18: 4, 17; 1—2, 16: 13, 14: 44. Rámutatnak arra, hogy U. t.-ban 8-szor van szó a hét első napjáról, hogy ezek közül 5 helyen (Mt. 28: 1, Mk. 16: 2—9, Lk. 25: 1, János 20: 1.) munkanapnak tekintetik az, e helyeken u. i. arról van szó, hogy kegyes asszonyok mentek Galileából a Jézus sírjához. A harmadik hely amelyben szó van a hét első napjáról Ján. 20: 19, ebből pedig nem lehet következtetni arra, hogy ünnepnapnak tekintették volna, mert ekkor még nem volt meg a tanítványoknál a Jézus feltámadásában való hit. Mk. 10: 44.

A hetedik hely a legerősebb érv az első nap megünneplése mellett az A. Csel. 20:7, ez a hely, amely szerint „hétnek első napján pedig a tanítványok egybegyűlvén a kenyér megszegésére Pal prédikál vala nékik minthogy másnap el akar vala menni és a tanítást megnyújtja vala éjfélig.” E hely jelentőségét is le akarják szállítani az adventisták és azt mondják, hogy nemcsak ezen a napon, hanem a hét minden napján összegyűltek igehirdetésre, azt mondják, hogy nem is vasárnap reggel, hanem szombatra volt ez az összegyűlekezés és azt mondják, hogy a kenyér megszegése nem úrvacsorával való élés, hanem egyszerű táplálkozás. Végül a 8-ik hely, amelyben a hétnek első napjáról van szó az 1 Kor. 16:2, amelyben arra int az apostol, hogy a hétnek első napján gyűjtésközölköjenek a ker-ek, e helyről azt mondják, hogy éppen az ünnep megtartása ellen bizonyít, mert ha istentisztelet lett volna, akkor végezték volna el a gyűjtést. Miután így az összes helyeket megmagyarázták, azt mondják, hogy nincsen egyetlen egy hely sem a Szentírásban, amelyből a vasárnap megünneplésére következtetni lehetne, illetve annak követelményét ki lehetne olvasni. Azután azt tanítják az adventisták, hogy a feltámadás napját évfordulóban következőes megünnepelni és hogy ép oly esztelenség azt hetenkint megünnepelni akarni, mint hetenkint megünnepelni akarni a névnapot, azt tartják, miszerint ahog, hogy a vasárnap ünnepelessék meg heti ünnep gyanánt az **Szükség, hogy Isten világot újjáteremtse és az újjáteremtés után vasárnap pihenjen meg.** Rámutatnak arra, hogy két nagy hatalom van Kr. és a Sátán, Kr. nem akarta megváltoztatni a törvényt (És. 42:21, Mt. 5:16–19.), sőt inkább azt parancsolta, hogy a törvény betöltsék, hogy az még feltámadása után is megtartassék Mt. 24:20, utalnak arra, hogy az apostolok is ez összes parancsolatok betöltését követelték Jak. 2:10–12, 1. Ján. 2:3–6, nem marad más tehát hátra mint, hogy a vasárnap megünneplése a **Sátántól** származik, amennyiben a pápaság a Sátán gyermeke, 2. Tess. 2:3–4. Hivatkoznak ennek igazolására nyilatkozatokra, amelyekben arról van szó, hogy „a pápának jogában áll az időket megváltoztatni, törvényeket eltörölni, minden dolgot felfüggeszteni, még a Krisztus parancsolatait is,” (Decretul de Translat. Episcop. Cap. Bibliai Tanító 150. l.), rámutatnak a vasárnap megünneplésével kapcsolatban a pápaság azon igényére, hogy ő ünnepeket rendelhet el és hogy megváltoztathatja az ótestamentumi törvényt. A pápaság tehát a Sátán reprezentánsa, végső nagy küzdelembe fogott a Krisztus parancsolatainak megtartói ellen, az adventisták ellen, a pápaság és a nyomdokain járó világ kárhozatba indult világ, a fenevad bélyegét hordozza magán, Jel. 16:1–2, s a fenevad bélyege a vasárnap, viszont az adventisták azok, akik az Isten utolsó izenetét közlik a kárhozatra indult világgal Jel. 14:9–11, 16:1–2. s erre „egye-

dül ők illetékesek, mert egyedül ők tartják meg az Isten parancsolatait és a Jézus hitét.

Ha az adventistáknak a szombat megünneplésére vonatkozó előbb ismertetett tanításait figyelembe vesszük és megfigyeljük azokat a lokusokat, amelyeknek alapján a szombat-törvényét érvényeseknek mondják, akkor megállapíthatjuk, hogy Isten a szombat megünneplését *csak Izrael fiainak rendelte*, erről győz meg az ótestamentum szemlélete általában 2. Móz. 31:12—17, 2. Móz. 12:14, 5. Mózes 5:15. Nehemiás 9:13, Ezekiel 20:12. Másfelől azonban a mózesi törvény a körülmetélést is előírja és még számtalan parancsolatot elő ír a zsidók számára s akkor mind e parancsolatokat meg kellene tartani az adventistáknak, ezt a következtetést azonban ők nem vonják le. Az adventisták azonban nemcsak az ótestamentomra, hanem az újtestamentomra is hivatkoztak a szombat megtartása indoklására s e tekintetben főképpen Mt. 5:1.-re hivatkoznak, e hely azonban nem szolgálhat az adventisták álláspontjának igazolására, mert ott nem a törvény betűjének a megtartását követeli Jézus, hanem inkább a törvény *lényegének a betöltését* s hogy mit értett Jézus a törvény betöltése alatt, azt több helyen kifejezésre juttatta a keresztyénség és Jézus. Ha a régi törvény azt mondotta, hogy „ne ölj”, Jézus azt mondja, hogy „aki haragszik a felebarátjára, az nem melő az életre” stb. Mt. 5. 21. János apostol pedig azt mondja, hogy „aki gyűlöli az ő atyafiát mind embergyilkos az” 1. Ján. 3:15. A régi törvény követelte a körülmetélést, a Jézusi szellem követeli a szív körülmetélését. Róm. 2:28, a régi törvény mondta, hogy „tiszteld atyádat és anyádat”, az új törvény azt mondja, hogy „szeressétek ellenségeiteket is” Mt. 5:44, a régi törvény azt mondta, hogy „nem szabad lopni”, az új törvény azt mondja, hogy „egymásért még életünket is le kell tennünk”, 1. Ján. 3:16. Mind e parancsolatok betöltését elismerik az adventisták a szombatra vonatkozó törvény betöltését azonban vonakodnak elismerni. 3. Móz. 19:30-ban azt rendeli: „Az én szombatjaimat megtartsátok, az én sátoraimat becsületben tartsátok”. A szent sátor egy szent épület volt, miáltal Isten Izraelnek az ő jelenlétét nyilvánította, a szombat az isten különös tiszteletére szánt nap volt, a keresztyénség szelleme szerint minden helyen abban a tudatban kell élnünk, hogy Isten jelen van és egész életünket az Úr szolgálatára kell szentelnünk, nemcsak egy napot. Róm. 8:36-ban Pál így szól: „*Mindennap teéretted* megöletteünk és olyanok vagyunk mint a mézsárszékre vitt juhok,” a keresztség tehát a szombat törvényét is betöltötte. Hivatkoznak azonban az adventisták az apostolok tanításaira is a szombat törvény érvényessége szempontjából, e szempontból azonban figyelemre méltó, hogy sehol sem találkozunk az újtestamentomban a szombattörvény hangsúlyozásával, míg a többi parancsolatok megtartását az apostolok számtalanszor szívére

kötik az olvasóknak (Mt. 4:10, Luk. 4:8, Mt. 19:19, Ef. 64—3, Kol. 3:20, Mt. 19:18, Rom. 13:9, Ef. 4:28, Róm. 7:7.) Ha az adventisták hivatkoznak arra, hogy Jézus és az ő apostola Pál valamint a többi apostolok megünnpelték a szombatot ebben van igazság, mert ők ragaszkodtak őseik hagyományaihoz, másfelől azonban azért is elmentek szombat napon a zsinagógába, mert az alkalmas időpont volt számukra, hogy honfitársaiknak az igét hirdessék. Ha azonban mégis ünneplik a szombatot, másfelől királyi szabadsággal hirdették a törvénytől való szabadságukat. Jézus azt hirdette, hogy az embernek fia Ura a szombatnak és hogy tehát a szombat is az emberért van Mk. 2:26—27. Pál pedig mélységesen értette meg a Jézus evangéliumát, mikor azt tanította, hogy Kr. megszabadított a törvény jármából, hogy így Kr. a törvény vége. Róm. 10:4, Ef. 2:15. Továbbá fentt ismertetett érvük az advenistáknak a szombat megünneplése mellett az, hogy egyetlen újtestamentomi hely sincsen, amelyben rendelve volna a vasárnap megünneplése, sőt állításuk szerint egyetlen hely sincsen, amelyikből következtetni lehetne arra, hogy a ker.-ek a vasárnapot ünnepeleltek volna meg. Az kétségtelen, tény, hogy az újtestamentomban nincsen rendelet a vasárnap megünneplésére, másfelől azonban tény az is, hogy addig amíg az egyházban meg nem történt a zsidóságtól való szakítás, addig a szombatot ünnepeleltek, ámde minden kétséget kizárólag már az újtestamentomi korban a hét első napját kezdték megünnepelni heti ünnep gyanánt és az A. Csel. 20:7. kétségtelenül bizonyítja minden ellenkező erőszakos magyarázat dacára, hogy Pál apostol is megünnepelte a hét első napját, valamint az 1. Kor. 16:2. helyből is arra lehet következtetni, hogy a rendelkezés a hét első napjának megszentelésére vonatkozott. Az apostolok és az első ker.-ek e tekintetben mélyen megértették, hogy a zsidókkal történt minden intézkedés csak árnyéka volt a következő jobb dolgoknak Zsid. 10:1, hogy a törvény a Krisztushoz vezetett, aki felől Mózes megírta, hogy „őt hallgassátok“ (A. Csel. 7:37, Gal. 3:24—25.) Ezért Pál apostol is azt tanítja, hogy nincs szükség a törvény szolgálatára Gal. 4:10, hogy a ker. ember meghalt a törvénynek Gal. 2:19, ezért védi Pál apostol a törvény miatt aggódó lelkiismeretet, amelyik az ételek miatt aggódik (Róm. 14:5), igen szép megnyilatkozása az apostol törvényfeletti szabadságának, a Kol. 2:16 v.: „Senki azért titeket megne ítéljen evésért vagy ivásért avagy ünnep vagy újhold vagy szombat dolgában, amelyek csak árnyképei a bekövetkezendő dolgoknak“. De nemcsak elszigetelten található Pál e gondolatai, hanem azok végig vonulnak összes levelein és evangéliumának fő tartalmát képezik (Róm. 7:4, 6, Gal. 3:24, 2 Kor. 3:7,—8, Róm. 10:23—24, 2 Kor. 5:17, Gal. 4:11—12, Róm. 14:1—7, Róm. 3:20, Gal. 2:16—19.). Látható tehát, hogy a szombattörvény csak a zsidókra vonatkozott, hogy e régi szöv-

ség tartalmának egyrészét képezte s azzal el is veszítette érvényét.

Miután minden oldalról cáfolatokkal léptek fel az adventisták e tanításaival szemben, azért más utakat vágnak a szombattörvény igazolására. A törvényt két részre osztják és azt mondják, hogy csak a 10 parancsolat az *Isten törvénye* s azért csak az kötelező, míg minden más parancsolat csak a Mózes törvénye s azért nem kötelező. Másfelől pedig a szombat törvényre vonatkozólag azt is mondják, hogy az örökkévaló törvény, míg más törvények csak a zsidókra voltak érvényesek. E törvény örökkévalóságának igazolására hivatkoznak 2 Móz. 31:16—17-re, ahol a szombat „örök szövetségnek” és „örök jelnek” nevezetik. Az adventistákra most már az is jellemző, hogy a 2 Móz. 31:16—17 részt, összekapcsolják Hóseás 6:7-el, amelyben az áll, hogy a zsidók, miként „Ádám áthágták a szövetséget”. Ebből 3 dolgot következtetnek, először azt, hogy a szombattörvény már Ádámra is fennállott, azután azt, hogy Isten és Ádám között szövetség kötöttet, végre, hogy Ádám ezt a szövetséget megszegte, amikor a szombatnapot nem tartotta meg. Természetes, hogy az adventisták ez érvelésüket is megátmogatják újtestamentomi lokusokkal, Jézus, az apostolok, az ősker. egyház gyakorlatával.

Az adventisták ez érvelésével szemben mindenekelőtt azt kell megállapítani, hogy erőszakolt dolog az ótestamentomi törvénynek két részre való felosztása, mert azok mind Isten törvényei, Mózes vagy mások csak közvetítői azoknak. Viszont nehéz a szombatot örökérvényességű törvénynek mondani, mert az ótestamentom más törvényeket is nevez „örökkévaló” törvényeknek, amelyeket azonban az adventisták még sem tartanak meg. 1 Móz. 17:11—13. a körülmétkedést is örökkévaló szövetségnek mondja, örök rendtartásnak mondatik az aratási hálaáldozat kötelezettsége 3 Móz. 23:14, az engesztelési ünnep megünneplése 3 Móz. 23:31, a sátoros ünnepi 3 Móz. 23:41. Ha tehát a szombattörvényt magukra kötelezőnek tartják, akkor ezeket is kötelezőnek kellene tartaniok, azt azonban már nem teszik. De még az is megjegyzendő, hogy az örökkévalót fedező héber kifejezés nem jelent mindig örökkévalóságot, hanem jelent „hosszú” „beláthatatlan időt” is. Tehát a szó jelentéséből sem lehet szükségképen következtetni a mózesi törvény örökkévalóságára. Ha pedig Hóseás 6:7 v.-nek magyarázatára gondolunk, látszik, hogy mily erőszakot tesznek az íráson az adventisták, szó sincs róla, hogy arról lenne szó, hogy Ádámra is érvényes lett volna a szombattörvény, e helyen legfeljebb Ádámnak a paradicsomi bűnbeesésére lehet gondolni. Viszont amikor Pál apostol a törvény ellen szól és azt érvénytelennek jelenti ki, nemcsak a törvényre általában, hanem a 10 parancsolatra is vonatkoztathatók szavai, ha u. i. Pál a Róm. 7:6-ban ezt mondja: „Most pedig megszabadultunk a törvénytől, minekutána meghaltunk arra nézve, amely által

lekötve tartattunk, hogy szolgáljunk a léleknek újságában és nem a betű óságában, akkor ez a nyilatkozat a 10 parancsolatra is vonatkozik, mert elsősorban annak betűi voltak a kőtáblára vésve, tehát minden törvényt megakart szüntetni az apostol, hogy a lélek újságában éljünk. Ha az eddigiekből az tűnt ki, hogy Krisztus és a szombat között mély szakadék tátong, az adventisták arra is törek-szenek, hogy Kr.-t és a szombatot közelebb hozzák egymáshoz. Hogy a szombat megünneplésének szükségességét minden vitán felül állóvá tegyék, kiindulnak abból, hogy Istennek kezdettől fogva egyetlen terve volt az emberiség megsegítésére, ez üdv-tervnek fundamentuma pedig kezdettől fogva a Krisztus volt 1 Kor. 3:11, A. Csel. 4:12, Zsid. 13:18, épen ezért már az első pillanattól fogva létezett a Kr. által való megváltás 1 Móz. 3:11. Ha pedig ez igaz, akkor Kr. már emberi létele előtt megnyilatkozott a világnak. Jézus volt, az, aki a Csipkebokorból szólott Mózesnek 2 Móz. 3:2—4, amit az A. Csel. 7:35 is igazol. Krisztus kísérte a zsidókat pusztai vándorlásukban 1 Kor. 10:4—9, Kr. szállott le a Sínai hegyre a 10 parancsolat megnyilatkoz-tatására 2 Móz. 19:20, amit bizonyít az A. Csel. 7:37—38. Az És. 68:9, 2 Móz. 23:2—21, Jer. 23:6-ban szereplő sze-mélyek szintén mind a Kr. Ő a Józsué 5:13—14-ben szereplő Isten sereginek fejedelme is. — Az ótestamentomi tudósítások szerint így megnyilatkozó Krisztus pedig az Atyának megnyi-latkozása. Mt. 11:27, Ján. 1:18, Ján. 18:8—9, ő az ég és föld összekapcsolója / 1 Móz. 28:12, mint emberfia a földet tartja kezeiben, mint Istenfia az ég felé nyul. Istennek legfőbb tevékenysége pedig a teremtés, Isten azonban e tevékenységét Jézus által végezte Zsid. 1:2, Ján. 1:3, Kol. 1:16, Zsolt. 33:69. Az Atya mindig a Fiú által szólott, ha a bibliában azt olvas-suk, hogy Isten szólott az azt jelenti, hogy Kr. szólott, Kr. szólott a próféták által is. Nagy alkotó Ő beszédeivel, és tetteivel egyaránt az összes teremtmények az Ő nagy hatal-máról tesznek bizony-ságot Kol. 2:9. A teremtés tehát a Krisztus és Isten egységét bizo-nyítja. Kr. azonban nemcsak teremtő, hanem megváltó is Csel. 3:13, És. 43:1, 44:21—22, de az adventistákra figyelemreméltó, hogy szerintük a megváltás is teremtés, mert „a megváltás ténye Istennek a teremtésnél létezett megvalósulása” (Krisztus és a Szombat 9. l.) Ef. 2:10. Isten tehát teremtő Isten. Zsolt. 96:4—5. Jer. 10:10—12, de ugyanő megváltó Isten is És. 45:20—22, de a megváltásban is teremtő Csel. 6:15, 2 Kor. 5:17. Amikor az adventisták így a megváltást mint teremtést hangsúlyozták különösen kiemelik azt, hogy az újjáteremtés isteni tevékenység eredménye, így az üdvösség munkálásánál döntő szerepet juttatnak az Isten tevékenységének és kevés szerepet juttatnak a tekintetben az emberi tevékenységnek. Az eddigiek szerint tehát Istennek egyetlen üdvterve volt az embe-riség üdvreintésére s az üdvreintés fundamentuma a Kr. volt kezdettől fogva, Ő a teremtő és a megváltásban is teremtő.

(Folyt. köv.)

Dr. Máttyás Ernő.

Az emberi élmény és az isteni kijelentés.

— Bevezetésül egy transcendentális theológiába. —

(7. Folytatás.)

11. A mai, transcendentális theologia világitásában mind tisztábban látjuk, hogy nem csupán a tudományos theológiára nézve, de az egész evangéliumi keresztyénségre nézve a legfontosabb, egyik legdöntőbb kérdés: a Szentírással szemben való merőben új, átértékelt magatartás. Úgy a liberális-kritikai theologia, mint a nyomábalépő és annak szellemét merőben fenntartó vallástörténeti iskola, minden jóigyekezetük mellett is odajutottak és odajuttatták különösen az európai keresztyénséget, hogy a Szentírás theologusokra és nem-theologusokra nézve elveszítette isteni tekintélyét, erejét és az isteni kijelentést hordozó abszolút értékében pedig teljesen devalválódott.

A liberális theologia, valamint a modern vallástudomány, komoly tudományos törekvéseknek hódolva, azzal fokozták le a Szentírás páratlan jelentőségét s párologtatták el annak isteni tartalmát: a kijelentést, hogy kizárólagosan mint *irodalmi forrást, historiatilag* nézték s ennek következtében szükségképen jutottak arra a végső konklúzióra, hogy a *Szentírás egy előázsiai törzsvallás és a hellenisztikus kor egyik kultuszvallásának az irodalmi emlékeit magábfoglaló, kodifikált dokumentuma*. Egy ilyen konklúzió alapján folyhat tovább a Szentírásra vonatkozó historiatiai kutatás, de hogy az ilyen irányu kutatásoknak az evangéliumi hitre nézve nincsenek komolyan számba vehető eredményeik az kétségtelen mindenki előtt, aki csak egyszer is megkísérelte ezeknek a kalauzolása mellett ujjászülő és megszentelő erőt keresni, vagy ami a földolog, Istent meglátni a Szentírásban. Ennek a megállapításunknak az igazolására, gondoljunk csak arra, hogy micsoda hősie és pszichologiai halálugrásokkal teli munkát végez és kell végeznie ennek a szellemnek és az ilyen irányu theológiának a nyomaiban járó gyakorlati theológiának és egyházi építő munkának, amíg az igehirdetésben és kathekézisben valami kis világosságot, életet és erőt tud kicsiholni az így felfogott, kiszikkasztott és a

geológiai rétegekhez hasonló históriai rétegződésekké préselt Szentírásból.

Viszont meg kell állapítanunk, hogy a Szentírás értékelésében kétségtelenül nem térhetünk vissza a protestáns orthodoxia ama felfogásához sem, amely szerint a Szentírás inspiráltságát abban az értelemben kell vennünk, hogy az tulajdonképpen nem is könyv, miután annak feljegyzője, egészen mechanikus értelemben, maga az Isten által vezetett toll volt. Vagy amint a Formula Consensus mondja: „In specie autem Hebraicus Vet. T. . . . accepimus hodieque retinemus, tum quoad vocalia, sive puncta ipsa, sive punctorum saltem potestatem, et tum quoad verba θεόπνευστος, . . .” (A héber ótestamentomot illetőleg ma is amellett vagyunk, hogy úgy a mássalhangzói, mint a pontozása, tehát a magánhangzói, valamint a pontozására szolgáló jegyek, vagy a pontozás jelentése Isten által ihletettek.¹) Tehát a szószerint való u. n. verbalis inspiratio-t is el kell utasítanunk magunktól, mint amely semmiképpen sem állhat meg ma előttünk, amikor tudjuk hogy pl. az Ótestamentum pontozása a Kr. utáni időkből ered s az olvasás megkönnyítését célozta, sőt a különféle kéziratokban különféle pontozási rendszerek vannak; az Újtestamentumra nézve pedig közismert, hogy az egyes szövegeknek különféle variánsai vannak s csak nagy szövegkritikai munkával tudta a bibliai filológia a helyes szöveget megállapítani.

12. Ha mind a két egyoldalú álláspont súlyos tévelygéseivel alkalmas arra, hogy veézedelmes krízisbe juttassa számunkra a Szentírásban adott isteni kijelentést, egyfelől azáltal, hogy a puszta históriai kritika által illuzoriussá teszi, másfelől azáltal, hogy mechanizálja és megkövesíti s ezáltal az isteni életerejét fojtja el és veszíti el: az a kérdés számunkra, hogy mennyiben vallhatjuk a Szentírást theopneüstos-nak, Istentől ihletettnek; mennyiben vallhatjuk azt Isten önmagáról adott kijelentésének, azaz hogyan és mennyiben szól a Szentírásban Isten önmagáról a mi számunkra?

Hogy a Szentírás Istentől való ihletettségét, tehát a Szentírásban adott isteni kijelentést a fent jelzett tévelygések nélkül ragadhatjuk meg, mindenekeelőtt tisztáznunk kell Istennek az emberhez és a Szentíráshoz való viszonyát.

¹ Die Bekenntnisschriften der reformierten Kirche. Hrsg.: Karl Müller, Lpz. 1903. 862-ik lapján.

A Szentírással szemben való kritikai-históriai és mekhánikus orthodox felfogás végeredményben azt a feltételt rejti magában, hogy a Szentírásnak kétségtelenül van egy *emberi* és egy *isteni* tekintete, aspectusa, bár nem az emberinek a kiemelése a fontos, *hanem az isteninek: emberi* lelkeken és emberi viszonyokon keresztül maga az Uristen szól önmagáról emberi lelkek számára. A Szentírásban adott isteni kijelentést, tehát a Szentírás Istentől ihletettségét csak az tudja megragadni, aki nem az emberi lelkekre és viszonylatokra néz, hanem arra, hogy Isten mit mond önmagáról és a saját szentséges akaratáról. A kijelentés megragadása szempontjából annál kevesebb jelentősége van a pusztán emberi történeti viszonyok minuciosus ismeretének, mert az organumul szolgáló emberi lelkek sem önmaguk „pusztán” emberi mivoltukban jönnek számításba, hanem mint a Szentlélek bizonyosítói. *Kálvin*-nal szólva: a Szentírás tekintélye és istentől való ihletettsége egyedül „ab arcano testimonio spiritus, a Szentlélek belső titkos bizonyosítéleiből” származik (Inst. 59, magy. f.; 72). Vagy amint másutt ugyancsak ő mondja: „Idem ergo spiritus qui per os prophetarum loquutus est, in corda nostra penetret necesse est, ut persuadeat fideliter protulisse quod divinitus erat mandatum. Ugyanezen Szentléleknek kell tehát a mi szívünkbe is behatolnia, mely a próféták szája által beszélt, hogy meggyőzzön bennünket arról, hogy híven adták elő, amit Isten rájuk bízott.” (Inst. 66; magy. f.: 73). A Szentírásnak és az embernek Istenhez való viszonyában ismét csak arra az előfeltételre kell visszamennünk, amelyet mindvégig hangsúlyoztunk, hogy Isten nagyobb, mint az ember, tehát mint a mi szívünk és nagyobb, mint a Szentírás. Vagy amint *Kutter* legujabban kifejezte: „Nicht die Bibel spricht von Gott und über Gott, sondern Gott spricht in der Bibel. Es kann sich also nur darum handeln, Gott nicht erst in der Bibel zu finden: Gott ist nicht nur das Objekt der biblischen Aussagen, sondern er ist ihre Voraussetzung.”¹ A Szentírás és Isten közötti viszonyt csak akkor ragadjuk meg helyesen, ha nem a Szentírást helyezzük Isten fölé, hanem Istenben látjuk a Szentírás feltétlen előfeltételét. Isten nem eszköze a Szentírásnak, mint akinek törvényével, akaratával, ítéletével, fenyegetésével és ígéréssel fegyelmezni és építeni akar, hanem alanya, aki azon a Szentíráson keresztül szól, célja, akire néz minden, ami a Szentírás-

¹ H. Kutter: Wo ist Gott? Basel, 1926. 15. lap.

ban, akár mint ítélet, akár mint ígéret az emberhez szól. *Merőben meg kell fordítanunk egész vallásos gondolkozásunkat és gyökeres revízió alá kell vennünk teológiánkat s véget kell vetnünk az abban uralkodó antropocentrikus szempontnak és következetesen érvényesítenünk kell egy tiszta theocentrikus szempontot, amely lehetetlenné teszi tovább Istennek az ember szolgálatába való állítását, amely kizárja a Krisztus művének emberi érdekből való felfogását, amely nem engedi meg a Szentírás olyan értelmű beállítását, mint amely szerint az első sorban az ember üdvözíteni akarásának lenne isteni dokumentuma.* Tehát az ember áll az Isten szolgálatában, s Isten használja fel az embert az Ő dicsőségének és akaratának szolgálatára, s ennek a szolgálatnak eredménye és hatása az ember üdvössége, de nem célja; a Krisztus művének célja — a Heidelbergi Káté 12. kérdésére adott felelet szerint — az Isten igazságának való elégtételadás, tehát nem az ember megváltása, amely csak eredmény és hatás; a Szentírás is Isten akaratának a tudtuladása az ember számára, de első sorban nem az ember üdvérédekéből, hanem az Isten érdekéből. „Wir dürfen nicht nur eine Heilslehre in ihr suchen zu unserem Nutzen, nein, wir müssen sie zunächst, ganz abgesehen von uns selbst, als Gottes Wort ansehen lernen.“¹

Ha egyszer meg tudtuk ragadni Isten primátusát s ha egyszer minden valóság valóságos Előfeltételét tudtuk Őbenne meglátni, akkor világossá lesz előttünk, hogy Isten és az Ő akarata nagyobb, mint a Szentírás s hogy Isten nincs a Szentírásba, különösen nincs annak szavaiba, mondataiba zárva. Istent tehát és az Ő kinyilatkoztatott akaratát nem a külső szavakban és mondatokban kell keresni, hanem a Szentlélek bizonyágtétele által a Krisztusban, a Logosban, az élő Igében s a szavakban és mondatokban annyiban, amennyiben a Krisztusról tesznek bizonyágot. Ez a követelés teljesen fedi a Szentírás igazi tényét, mert a Szentírásban adott Isteni kijelentés valóban csak annyiban érthető és ragadható meg igazi jelentése és valósága szerint, amennyiben abban Isten egyetlen és örökkévaló Logosát: a Krisztust találjuk meg. Vagyis a Szentírásban adott isteni kijelentésnek a szavakban és mondatokban kifejezett ismereti oldala, tehát az emberre néző tekintete csak az élő Krisztus mindenha irrაციónális valósága

¹ H. Kutter: S. m. 16.

által világosodik meg, tehát előttünk az isteni kijelentésben nyert merőben új ismeret a Krisztusban nyert merőben új élet által fogható fel. Az örökkévaló élő Logos-Krisztus nélkül a Szentírás csak írott receptkönyv, amely szerint bűneinket gyógyíthatjuk és üdvösségünk útjait keressük, de nem Isten önmagáról adott mindenha érvényes, örökkévaló szava, amelyben az Ő akarata, az emberi természet által elviselhető módon és mértékig határozottan és tisztán kiabrázoltatik.

T. S.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Asszonyainknak.

Ébredjünk!

Ismeritek-e Andersen mélyértelmű, gyönyörű meséjét a „Hókirálynő“-ről? Avval kezdődik, hogy az ördög egyszer jókedvében csinált magának egy tükröt, amelynek az volt a tulajdonsága, hogy aki belenézett, mindent rémesnek és csúfnak látott benne. Az ördög nagyon örült egyszerű művének s jókedvében táncrakerekedett a tükör előtt. De hirtelen véletlenül megrugta a tükröt s az ezernyi ezer diribdarabra törött. S a szél felkapta a megszámálhatatlan tükördarab szilánkot s széjjelhordta az egész világba. Akinek a szemébe furódott egy ilyen szilánk, az ezentúl mindenben csak a csufot látta meg — akinek a szívébe furódott, az nem tudott többé szeretni!...

Meseformájában Andersen a nagy művész egy mély bibliai igazságot fejez ki, azt ugyanis, hogy a szívünkbe valami — tőle eredetileg idegen — rontás került, ami meghamisította igazi lényegét s elhajlította eredeti rendeltetésétől. S a megromlott szív befolyásolta a szemet is s képtelenné tette a valóság meglátására, a hazugságok s rémképek lidércjátéka által. Ez a rontás: a bűn. A bűn rontotta meg az ember szívét és szemét úgy, hogy ma már egyik sem tudja, hogy mi volt a teremtő igazi szándéka vele. Az emberszív elfelejtette, hogy *szereetre* volt teremtve, arra, hogy a szeretet legyen az élete, életének legfőbb egyetlen törvénye s az emberszem már régen nem tudja hogy arra volt szánva, hogy mindenben Istent lássa meg, egyedül Őt.

Oh, asszonyok — elsősorban nekünk kell föleszmélnünk arra, hogy milyen iszonyúan megcsalt minket a bűn, elsősorban nekünk kell újra megértenünk és megtalálnunk Istentől kapott, igazi rendeltetésünket! Mert mi asszonyok vagyunk az emberi társadalom élő lelkiismerete — annak szánt az Isten — mi vagyunk az Isten gondolatainak, az Ő szíve legdrágább gondolatainak elhívott örei ebben a világban! De hogy lehetünk mi Isten gondolatainak örei, ha még a *mi* szívünk sem értette és találta meg a maga igazi életét az Istenben? Hogy lehetünk mi mások élő lelkiismerete, ha még a *mi* szemünk is vak és hazug?

Asszonyok, utolsó ideje, hogy felébredjünk! A Sátán csalása úgy megkötözött és elámitott, hogy a keserűt édesnek, a feketét fehérnek, a rosszat jónak látjuk és minősítjük s az Isten értékbecslése és mértéke szinte már teljesen kiveszett a világból! Isten egyformán „felhossa az ő napját mind a gonoszokra, mind a jókra és esőt ad mind az igazaknak, mind a hamisaknak“, — mi pedig különbséget teszünk a szeretetben, csak

azokhoz vagyunk kedvesek, akik nekünk kedveznek s gyűlölködő haraggal s megvetéssel gondolunk mindazokra, akik megbántottak. Isten a bűnt kérlelhetetlen haraggal gyűlöli — Fiának keresztjében megmutatta, hogy „a bűn zsoldja a halál” — mi pedig kacérkodunk, játszunk a bűnnel, mentegetjük, mosolygunk rajta és ezerszeresen cselekedjük naponként nyugodt lélekkel. Isten a bűnöst leírhatatlan, kibeszélhetetlen irgalommal szereti — Fiának keresztjében megmutatta, hogy nem sajnálta az Ő Egyetlen egyét odaadni, csakhogy a bűnöst megmenthesse — mi pedig határtalan, könyörtelen kegyetlenséggel fordulunk el minden elbukottól, elesettől s gögös keménységünkkel még mélyebbre taszítjuk a romlásba. Isten a szegényeket, a kicsinyeket, a nyomorultakat szereti a legjobban — mi a gazdagokat, a hatalmasokat s az előkelőket. Isten Fia alázatos, szelid, béketűrő, magafeledten szolgálatkész volt földönjártában — mi gögösek és kemények vagyunk türelmetlenül bosszúálló, zsarnokoskodók, önzők és uralomravágyók . . .

Oh, milyen messze estünk Isten eredeti gondolataitól és terveitől, milyen messze estünk igazi rendeltetésünkötől! Életre teremtettünk — és a halálnak szolgálunk; szeretni hívatottunk — és a gyűlölet rabságába adtuk magunkat; a világosság gyermekeinek szánt az Isten — és a sötétség fiaivá és leányaivá tettünk; az igazság harcosai lehetnénk — és a hazugság terjesztői vagyunk; a tisztaság az életünk igazi levegője — és szennyben turkálunk; az édes otthonban, a mennyei Atya szívében a helyünk — és messze idegenben, a disznók moslékát esszük!

Asszonyok — de ennek nem *kell* s azért nem *szabad* így lennie! A bűn *idegen* rontás, nem egy velünk s azért lehet szabadulni tőle. **Jézus**, a Megváltó megtisztíthatja s meg is akarja tisztítani szívünket és a bűnnek megrontó hazug csalásától és vissza akar minket adni igazi rendeltetésünknek! Asszonyok — ne sopánkodjatok azon, hogy „a világ olyan rossz”, ne is töltsétek hiábavaló kesergéssel az időt azzal, hogy magatok milyen bűnös szívétek vagytok — hanem ébredjetek rá arra, hogy Jézusban az *élő* Isten szabadítása hajlik le hozzátok — s ez a szabadítás a tiétek, ha ti megnyitjátok neki a szíveteket. Nem siránkozás és céltalan, ok nélkül való sápitózás — hanem elszánt cselekedet: adjátok a Jézus kezébe a szíveteket s számoljátok az Ő élő, mindenre elégséges erejével s meglátjátok, hogy bennetek és körülöttetek meg fog változni minden. Kezdetek el engedelmeskedni Jézusnak *ma*, azon a helyen, ahol álltok, abban a munkában, amit reátok bízott, és meglátjátok, hogy az élő Krisztus milyen csodákat fog művelni engedelmességtetek által!

A férfiak a *mi* szívünkben kell meglássák a szeretet diadalát, az élő Isten bizonyosságát, a *mi* szívünkéből kell reájuk áradnia a tisztaság levegőjének, az igazság erejének, a szol-

gálat boldog, szent örömének! Nekünk kell először megindulni a Krisztus követésében, *mi* kell legyünk a feltámadt Krisztus élő bizonyítékai a számukra... akkor is diadalt vehet a Megváltó Király! Asszonyok, nekünk egyetlenegy *igazi* feladatunk van: hogy szívünk azt dobogja: „Krisztus él“; hogy a szemünk azt sugározza: „Krisztus él“; hogy minden mozdulatunk, minden lélegzetvételünk azt bizonyítsa: „Krisztus él“! Így, csakis így tölthetjük be igazi rendeltetésünket: a társadalom élő lelkiismerete, Isten szíve legdrágább gondolatainak az őrizője lenni az emberek közt!

Erdély magyar református társadalma az egész teremtett világgal egyetemben forrón epekedve várja ezt a mi szolgálatainkat — asszonyok adjátok oda a szíveiteket, hogy rajtatok keresztül az élő Isten diadalt vehessen Erdélyben is!

P. M.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Gyűjtsünk és adakozzunk egyházunk egyetlen leánynevelő
intézete javára!*

Jugend in aller Welt címen egy kedves havonként megjelenő lapot ad ki az Ifj. Ker. Egyesületek Világszövetsége, mely az ifjúsági munka kérdéseivel foglalkozik oly módon, hogy nemcsak az ifjúság számára kedves olvasmány, de azok, akik az ifjúsággal dolgoznak, szintén nagyon sok értékes indítást meríthetnek belőle. A lap előfizetési ára 5 német márka, azaz 7 sveici frank, tehát kb. 350 lei. Felhívjuk reá lelkésztársaink figyelmét és mikor azok számára, akik ezt megtehetik, melegen ajánljuk a lap megrendelését, jelezzük, hogy a megrendeléseket kiadóhivatalunkhoz szíveskedjenek bejelenteni, hogy azokat továbbíthassuk.

Vásárhelyi János: Megvigasztaltatva — vigasztalni.
 Temetési beszédek és imák. Torda. 1926.

Dr. Makkai Sándor, ismertette *Az Út* ezévi januári számában Vásárhelyi János prédikációs kötetét, rámutatott arra, hogy mennyire végzetesen hiányzik a magyarnyelvű élő igehirdetés irodalmi alátámasztása és erőforrása s mennyire baj az, ha nem mutatkozik irodalmi mintául és ihletőül alkalmas igehirdetés. Ez a megállapítás kétszeresen igaz, a mi a temetési beszédeket illeti. Az igehirdetésnek nincs nehezebb műfaja ezeknél a beszédeknél s az igehirdetés egész terén nem vélkeznek az igehirdetők annyit, mint épen itt. Bizonyára igaza van Niebergallnak, — a magyar temetési beszédekre is vonatkoztatva — mikor azt mondja az e nemű beszédekre, hogy az evangélikus egyház génusza a temetési beszédek hallatára szégyenkezve, gyászbaborulva hajtja le fejét, s hogy a temetési beszéd az egyház sírja. S nem ok nélkül kívánják sokan, nemcsak laikusok, de papok is, a temetési szertartás katolikus, beszédnélküli formáját, bár helytelenül gondolkozva, hiszen a katolikus s protestáns temetési szertartás között nem a temetési beszéd meglétele vagy nem létele teszi a különbséget, hanem magának a szertartásnak más és más vallási igényeket kielégítő feladata. De hát mi a fő oka annak, hogy a temetési beszédek többnyire nem kellő értékűek? Rendszerint az, hogy az igehirdetőnek nincs *mit* mondania, másrészt pedig nincs meg a *kettő kapcsolata* azokkal az emberekkel, akiknek ilyen alkalommal valamit mondani kell.

Vásárhelyi beszédeiben épen azt a törekvést kell meglát-
nunk s ebből kell nagyon sokat tanulnunk, hogy ő öntudatosan
tűzte ki magának igehírdetési célul az igehírdetés eredményes
céljául ennek a kettős feladatnak eleget tenni. Kötetének elő-
szavában a maga temetési beszédeinek alapelveül szegzi le:
1. „A koporsó mellett a lelkipásztornak csak egy feladata van:
vigasztalni. Közelvinni a szenvedő, megpróbáltatott hozzátarto-
zókhöz az Evangélium élővizét, mely egyedül tudja felüdíteni,
megerősíteni az elalélt sziveket... Csak akkor tud a lelkipásztor
vigasztalni, ha mielőtt elindult koporsó mellett álló testvéreihez,
Jézusnál volt s tőle nyert üzenetet szenvedő testvérei számára.
Az imádság, elmélkedés, Isten igéjének tanulmányozása által
nyújtott vigasztalást, feleletet kell hirdetnie a koporsó mellett a
lelkipásztornak azok számára, akik itt egyedül jöhetnek számí-
tásba, a gyászoló család, a veszteség által sujtott lelkek szá-
mára.“ 2. „Természetes, hogy az igehírdetőnek olyan formában
kell megpróbálnia elvinni e lelkekhez a vigasztalást, amely for-
mában ezek a lelkek leginkább megközelíthetők. A gyülekezet,
a végtisztességtevők részvétének, vigasztalásának tolmácsolására
állott a koporsó mellett, Isten igéjével ajakán, a lelkész. E hely-
zetnek öntudatos átélése adja az alkalmas ígét és megfelelő
formát a lelkész szájába.“

Ami pedig a temetési beszéd liturgiális vonatkozásait illeti,
azt, tekintettel arra, hogy a temetési szertartás *teljes istentiszte-
leti aktus*, kiegészíti a sírnál felolvasott „hitünk változatlan igaz-
ságaira, az örök élet bizonyosságára, mint vigasztalásunk meg-
ingathatatlan fundamentumára“ mutató alkalmas textus, pl. e
hit klasszikus foglalatára I. Korinth. XV. „Igy áll az egész teme-
tési szertartás egyetlen, szentséges feladatnak szolgálatában.
Igy vigasztal — megvigasztaltatva a lelkipásztor.“

Szükségesnek láttam szerzőnek a temetési beszédről szóló
elvi álláspontját részletesen ismertetni, mert ennek ismerete
könnyen rávezet beszédei erényeire és hibáira. Amint látjuk,
a temetési szertartás is, akárcsak a prédikálás, Vásárhelyinél
a lelkipásztor *pásztorális* céljait szolgálja. A szempont tehát,
mely alá helyezi az egész szertartás s benne a beszéd s imád-
ság fölépítését, nem *liturgikus, istentiszteleti* szempont. Öntuda-
tosan ejti el általában véve annak a kidomborítását, hogy min-
den temetés istentisztelet s annál erősebben domborítja ki, hogy
alkalom a vigasztalásra, szinte azt merem mondani: mély
komolysággal Isten drága ajándékának tudja megéreztetni a

halált, mellyel Isten meg akarja bizonyítani, hogy Ő a legfőbb jó, a summum bonum, amely minékünk egy drága ember életében és halálában amögött adatik. Hogy csak a vigasztalást látja a temető lelkipásztor egyetlen feladatának, annak épen az a magyarázata, s innen érthető ez az elvi álláspont, hogy Vásárhelyi igazt lelkipásztor, akinek a legerősebb kapcsolata van meg a reábízott, vigasztalásra szoruló lelkekkel. Beszédeknek biztosságán, öntudatosságán éppen ez látszik meg: egy evangéliumi értékekben s hitbizonyosságban gazdag ember, akinek van szive megérezni mások igazi szükségét, van mit adnia s gyülekezete minden rendű és rangú rétegének kellő formában is tudja adni azt. S ebből a szempontból nagyon is gazdag kötete, hiszen minden életkort felölel s a legnehezebb eseteknél is van mindig súlyos s igazán komoly megnyugtató tudó mondánivalója (fiatal, megesett asszony, elmeháborodott, börtön elöl öngyilkosságba menekült férfi felett stb.). Vigasztaló szavai egyszerűek s ha főképp megindításra s a megindultság könnyein keresztül való megvigasztalásra törekszik is, minden beszédének van olyan *gondolati tartalma*, mely hordozója az egész beszédnek s nem engedi érzelmileg szétfolyóvá tenni azt. Beszédjei témáinak jórésze is egy tételre foglal magában (Az Úr vagyunk, Az Úr irgalma el nem távozik stb.) s ez egy temetési beszédnél mindig a legjobb jel.

De amilyen jelenségek folynak szerző elvi álláspontjának teljes keresztülviteléből: abból, hogy a temetési beszéd célja, feladata csak a vigasztalás, tehát a pasztorációs munkának egy alkalomadta ünnepélyes faja, éppen olyan hiba ennek ennyire egyoldalú kidomborítása, kiélezése. A temetésre hívó *harangszó* mégis csak *istentiszteletre* hívogat, a temetési szertartás közönsége nemcsak a *végtisztességtevők, résztvevők* tömege, hanem *gyülekezet*, melyet harangszó hívott össze s melynek számára Isten ígéje nem lehet csak másoknak, a gyászolóknak szóló vigasztalás, melyet ő is résztvevő szívvel meghallgat, hanem Istennek egy emberi életben s annak elmulásában nekik is szóló üzenete, nevelő gondolata. Szeretném, ha senkisép értené félre: a temetést vezető lelkipásztornak is inkább azt kell megéreztetnie, hogy Isten gondolatai és tettei fontosak egy gyászesetnél s vigasztalásának is csak abban szabad állnia, hogy komoly alázatossággal kommentálja azokat. Ha ezt komoly, alázatos lélekkel, megértő, meleg szívvel teszi, úgy a vigasz-

talás a temetési szertartásnak, mint *istentiszteletnek*, az Isten bírásában boldog, könnyek között is örömteljes, bizakodó szív istentiszteletének *velejárója*, magátólértető adottsága lesz.

A kötet szerző elvi egyoldalúsága mellett is a magyar igehirdetés egyik igen értékes terméke s mivel a gyakorló lelkész egy áldott lelkipásztori munkásság gyümölcseiben lesheti meg a vigasztalás művészetének legnehezebb titkait úgy, amint azok reális, adott alkalmakkal nőnek ki egy igazi lelkipásztor megvigasztalt s másokat ezért vigasztalni tudó szívéből, komoly tanulmányozásra méltán ajánljuk kötetét. Külön meg kell emlékezni azokról a teljes (beszédnélküli) temetési agendákról, melyek a kötet végén találhatók s melyek éppen arra mutatnak, hogy a szerző milyen finom érzékkel, erőteljes biztonsággal tud szigorú liturgikus szempontok szerint alkotni. Ezek komoly tanulmányozása talán sok lelkipásztort készítené arra, hogy a maga kis emberi bölcsessége sekélysegeit belátva, mindinkább Isten igéjének mélységeiből merítve menne csak másokat vigasztalni s ráeszméltetni a vigasztalás hivatásának halálosan komoly s felelősségteljes mivoltára.

Járosi Andor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Szerkesztői és kiadóhivatali üzenetek.

Előfizetések nyugtázása: Kiadóhivatalunkhoz folyó évi május hó 1-éig a következő előfizetések folytak be: Farkas Albert Dés 200, Szabó Zoltán S. H. S. 456, Szőke Zoltán Páskaháza 345, Barabás Károly Tiszabocs 240, Kovács Jenő Milota 240, Kelemen Gyula Tiszaszalka 240, Muzsnay László Teke 225, Bartha Lajos Gyéres 100, Bakk József Radnótfája 350, Horváth Jenő Nagyenyed 150, Balogh Mátvás Zerind 150, Furó Gyula Brassó 200, Ref. Kollegium Szászváros 200, Ref. Theol. Önképzőkör Pápa 240, Farkas Sándor Pápa 240, Tánczos Dezső Pápa 240, Varga Kálmán Pápa 240, Babos Sándor Helyt 100, Adorján Gábor Dicsőszentmárton 200 Lei.

Jelentés Az ÚT pályázatairól.

Az ÚT jelen évfolyama februári számában kitűzött pályatételek voltak: 1. A Bibliáról vagy annak egyes részeiről szóló füzet; 2. A magyar prot. egyház történetének rövid előadása; 3. Elbeszélés a magyar ref. egyház történetéből.

1. A Bibliáról vagy annak egyes részeiről szóló iratra beérkezett három pályamű, I. sz. „Semper idem”, II. sz. „A búzgó szív nem szenved a halasztást”, III. sz. „Amennyit a szív felfoghat magába sajátunknak csak annyit mondhatunk” jeligékkel.

Az I. sz. pályamunka a Biblia olvasásának célját a lélek művelésében látja, melyhez hármaz út vezet: látjuk a történelmet, oktatást nyerünk a józan életmódra, s végül, hogy igaz jövendölesekkel olvasunk belőle. Szól azután a Biblia fordításáról, magyarítja a Biblia szó értelmét, összehasonlítja a zsidó iratokkal, végül végső következtetés képen, ki hozza azt, hogy a Biblia értéke az erkölcsi törvény tökéletes felmutatásában van. A munka hibája az, hogy a Biblia olvasása melletti propagandairatnak ami pedig ugylátszik, akarna lenni, nem nevezhető, stílusa sok helyen mesterkél, fejtegetése nem tart egy gondolatmenet szem előtt.

A II. sz. mű „Messiás” címmel versben akarja feldolgozni a Jézus történetét, A feldolgozás eltékintve attól, hogy verselése gyöngye, a Jézus történetének, különösen két jelenetét, a gyermekgyilkosság és a tizenkétéves korban a templomban maradás jelenetét dolgozza fel részletesebben, bár a mű nyilvánvalólag a Jézus életét akarja adni egészen. Ez a két történet maga az egésznek kétharmadrészét veszi el úgy, hogy a Jézus élete többi eseményére nem is jut helye, különösen nagy hiba, hogy teljesen elhanyagolja a Jézus szenvedése történetét. Stílusa gyakran egyenesen erőtlen mikor népiességet keres.

A III. sz. munka tulajdonképen egy prédikáció hangnemét, sőt még formáját is nézve, mert formálisan textust vesz föl a mondandóihoz. Még nagyobb baj, hogy nagyon keveset szól magáról a Bibliáról, hanem szónokol, magyaráz, sok helyen egyenesen szem elől téveszti, hogy miről akar beszélni és olyan szónoki hangba csap át, melyben maga a tárgy teljesen elenyésszik.

Mind a három munka alaphibája, hogy nem vették figyelembe azt a két szempontot, mely egy ilyen mű megírásánál figyelembe jöhet. Lehet ugyanis vagy úgy felfogni, hogy a Bibliáról ismertetést kell írni és akkor a Biblia részeit előállása körülményeit stb. ismertetem, vagy pedig propaganda-iratot írni a Biblia olvasásáról s akkor annak elevennek és megkapónak kell lennie. Sajnos, a három mű közül egyik sem szolgálja azt a célt, melyet a pályázat hirdetésével el akartunk érni.

2. *Egyháztörténeti elbeszélésre* egy munka érkezett RÉGI IDŐK címen „A tegnap már a történelemé” jeligével. Elbeszélésnek nem elbeszélés, hanem propagandairat, egy néhány történeti reminiscenciával. Új gondolatokat nem közöl, de mondanivalóit ügyesen csoportosítja. Nem unalmas olvasmány, némí változtatással használható Szerzője, amennyiben az átdolgozásra vo-

natkozó óhajításoknak eleget kész tenni, ezt szerkesztőségünknek hozza tudomására.

Ugyancsak itt szólunk egy másik munkáról, mely JÓB, Bibliai szinmű címen „A ki az Istennel feddődik, feleljen neki” jelige alatt adott be. Ez a munka kivonata a bibliai történetek, kevés irodalmi invencióval. Szinszerűsége nem megfelelő. A párbeszéddek hosszadalmasok és unalmasok, Nem adható ki.

3. *A magyar prot. egyháztörténet előadása c. pályázatra* beérkezett három munka. Az I sz. „Próbáltatunk de el nem csüggedünk” címmel egyszerű kivonatolása egy nagyobb egyh. tört. munkának, nem árul el sem önálló felfogást, sem pedig nem mutatja azt a propagáló jelleget, mely egy ilyen munkától megvárható. A II. sz. mű jeligéje: „Isten legyen segítségünkre”. Ez a munka nem a pályakérdésre felel felöleli az egész protestantizmus történetét, sőt dióhéjban a keresztyénségét is. Adatokat nagy bőségben közöl, de nem tudja azokat kellőleg beállítani és felhasználni. A célnak szintén nem felel meg. A III. sz. munka jeligéje: „In magnis et voluisse sat est”, kérdés és felelet alakjában dolgozza fel a tárgyat. Bár e miatt egységes áttekintése szenved, de viszont feldolgozása ügyes, stílusa eleven, az anyagot jól használja fel. Bizonyos átdolgozásokkal, ha azokra a szerző hajlandó lesz, kiadható.

Az „A tegnap már a történelemé” és „In magnis et voluisse sat est” jeligéjű munkák szerzőit felkérjük, hogy nyilatkozzanak, hajlandók-e műveiket átdolgozni, a többi műveket egy félév letelte alatt az érte igazoltan jelentkezőknek kiszolgáltadjuk.

A szerkesztőség.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ahítat percei.

Utmutató a Biblia naponkénti olvasásához.

1926. V.

1. *A bizalom jutalma* Zsid. 10: 35. Arról a bizalomról van itten szó, mely a kétségek és nehézségek között és ezek által válik győzedelmes erővé, azáltal, hogy ezek felé emelkedik. Ennek a kitartó és helytálló bizalomnak jutalma az, hogy a minden körülmények között diadalmas krisztusi élet erejével övezi fel az embert. *Imádság*: Jó Atyám, könyörgöm hozzád, hogy oly hamar meglankadó bizalmamat hozzád és szent Fiadhoz erősítsd meg Szentlelked által.

2. *Ma halljuk az Ő szavát.* Zsolt. 95: 7—8. Mi lenne, ha a mezők végtelenjén legelő nyájak felett egyszer csak elnémulna a pásztor szava? A nyáj sorsa: szétszóródás, pusztulás, halál. A mi sorsunknak képe ez, ha a jóságos Pásztor szava helyett kemény szívünk indulatai és szenvedélyei irányítanak. Próbáld meg ma csak Ő reá hallgatva élni! *Imádság*: Hallasd ma szavad jó Atyám, kiáltsd túl a világ lármáját, győzd le bűnös szívem tanácsát. Némuljon el minden, csak Te beszélj, hogy hallgathassalak.

3. *Hiszed-e, hogy Jézus segíteni tud?* Máté 9: 28. Ez a két vak bizonyosan kevesebbet tudott Jézusról, mint amennyit te tudhatsz róla. De az is egészen bizonyos, hogy százzorta nagyobb hittel mentek hozzá, mint amilyenel mi szoktunk hozzá közelíteni. Az eredmény az, hogy azok szemei megnyilatkoznak, tehát tapasztalták az Ő gyógyító erejét, míg mi annyiszor, legtöbbször csalatkozva távozzunk tőle. *Imádság*: „Hiszek Uram, légy segítségül az én hitetlenségemben!”

4. *Az Őr szolgáljának bölcsessége.* Ézsai. 52: 13—15. Amit babiloniai Ézsaiásnak Isten lelke csak prófécia bizonyosságában tárt fel, azt számunkra Jézusnak életében, halálában és feltámadásában csodálatos hűséggel végre is hajtotta. (Ezt a bölcsességet csak a tökéletes Szeretet gondolhatta ki és Jézus hajthatta végre annak mindhalálg való engedelmes vállalása által. *Imádság*: Köszönöm jó Atyám, hogy a Jézus halálának érdemébe — kegyelméből — engem is befoglaltál s adtál nekem hitet, hogy szabadításomat Benne megragadhassam.

5. *Hogyan hallgatna az Őr övéire.* Luk. 18: 7. A mai emberek keresztényisége legtöbbször azon törik meg, hogy nem éreznek maguk felett olyan urat, aki minden kívánságukat készséggel teljesítené. Gondoltál-e arra, hogy legtöbb kívánságunk ember-testvéreink vágyainak, törekvéseinek romjain épülhetne csak meg, mert önző szívűek vagyunk. Istennek az volna legnagyobb öröme, ha kérésünk akaratával összeeszerélné. Tudakozzad Isten gondolatait s érezni fogod, hogy mindenható szeretete éretted munkál. *Imádság*: Mennyei jó Atyám, ne úgy legyen, amint én akarom, hanem úgy, amint Te.

6. *Az Őr gyönyörködése az Őt félőkben.* Zsolt. 147: 11. Nemcsak az emberi léleknek Istentől adatott előjoga, hogy kegyelméhez kapcsolja a maga életét, hanem Istennek magának is kimondhatatlan gyönyörűsége ez a viszony. Mert erre teremtette az embert s ebben akarja megdicsőíteni, Boldog kívánszóftok mi, kiket nemcsak a törvényben megjelentett isteni akarat, de a Jézus vére jegyzett el e kegyelem számára, diadalmas reménységre. *Imádság*: Indulj fel lelkem az áhítat hegyeire. Dicsérjed az Urat. Hiszen Istenünkről énekelni jó; hiszen őt dicsérni gyönyörűséges és illendő dolog.

7. *Hogyan szerethet minket annyira.* Mózes V. 33: 3. Hogyan szeretheti megromlott, hálátlansággal fizető, tékozló gyermekét az ő atya? Erre minden apa azt feleli: mert fiam, nevemet viseli, mert anyém. Miért szerethet minket bűneink mellett is, annyira az Őr? Erre a Szentlélek azt feleli: mert az anyém vagytok, képemet viselitek, drága vérral szereztetek meg. *Imádság*: Hálát adok jó Atyám, hogy bűneim mellett is szeretsz s kitarva tartod atyai hajlékodat a tékozló fiad előtt.

8. *Krisztus nevében kérni.* János 16: 23. Krisztus nevében kérni anyi, mint úgy fordúlni az Atyához, amint Ő fordult. Ő sohasem a maga akaratát

akarta, hanem mindig arra ajánkozott fel engedelmes készséggel, hogy az Atya akaratának hű betöltője legyen. Így sohasem kérhetünk olyat, melyet meg ne adna az Atya. Kéréseink teljesítésének kulcsa tehát ez: magunk akarjunk Isten számára alakulni. *Imádság*: Jó Atyám cselekedd, hogy úgy jelenhessek meg színed előtt, hogy bennem engedelmes gyermeke ismerj.

9. *Uram halld meg kiáltásomat.* Zsolt 141: 1—2. A ker. ember úgy nem lehet el Isten nélkül, mint a madár szárnyak, vagy levegőzőg nélkül. Az emberi lélek Isten számára van teremve. Nem Istent, hanem önmagát csonkítja meg, aki elhanyagolja, vagy kiöli magából ezt a lelki élet-öztönt. *Imádság*: Jó Atyám, add meg azt a kegyelmet, hogy ohajtozzam utánad; kezzemmel s kiáltásommal szívemet is felemelhessem hozzád.

10. *Krisztus menybemenetelének haszna.* Ján. 16: 7. Krisztus akkor lett valójában miénk, amikor tetstetlenül, mint *szellem* épült bele a világba. Ekkor lett Péteré, Jánosé, Jakabé, Pálé, a hitvallóké és vértanuké. Az evangelium munkájának betetőzése az lesz, mikor a Krisztus lelke így lesz minden mindenkben s „akinek ereje által nem a földön valókat keressük, hanem az odafenn valókat.” *Imádság*: Édes Atyám, Te tudod, milyen semmi vagyok a te Vigasztalód nélkül. Küldd el azért hozzám és cselekedd, hogy velem maradjon.

11. *Boldog, akinek reménye Isten.* Zsolt. 146: 5. Milyen erőteljes valóság a zsoltáríró számára az Isten. Hogy állunk mi ebben a tekintetben. Nem úgy-e, hogy hitünk legtöbbször nem egyéb, mint ide-oda hajló s oly sokszor derékbe törő vaiami. Csak aki megtapasztalta Jelmében Istennek mindennél erőteljesebb valóságát, az érezheti meg hogy Ő minden körülmények között segítség, tehát boldog reménység. *Imádság*: Istenem, milyen boldog vagyok, hogy Szent Fiadban egyetlen valóságként ismerhetlek. Kapcsold magadhoz életemet és légy segítségem én egyetlen Reménységem

12. *Az igazi gyülekezeti élet.* Csel. 9: 31. Az evangelium diadalútjának kezdetén már a gyülekezeti élet eszményi magasságait szemlélhetjük. Békessége az Istenhez kapcsolódott lelkek belső nyugalma. Erőssége a Szentlélek vigasztaló ereje, melynek folyton megújuló bizonyoságtevésében életem sokasodását tapasztalom. Tehát ebben az ígében a mindenkori ker. gyülekezetek egyetlen lehetséges útja és eszköze van megjelölve. *Imádság*: Mennyei édes Atyám, szívem vágya, hogy félelmedben rejlő élettemmel földi és mennyei egyházadnak alkalmas tagja legyek.

13. *Isten áldása mindenre kiterjed.* Ezek. 34: 26—27. Milyen nagy nyugodalma lelkenek az a tudat, hogy Istenem gondviselése egy pillanatra sem távozik tőlem. Nemcsak testi szükségemet, de a lelkeket is ismeri. Sőt, jobban tudja nálamnál, mik nekem hasznosak és idvességesek. Életembeza felmérhetetlen gazdagságának áldásait tapasztalom. Otthon vagyok nála. Szabadítóm Ő. *Imádság*: Tebenned nyugszom meg Istenem, mert Te vagy az én testemnek, lelkennek hűségese gondviselője.

14. *A Szentlélek ereje és bizonyoságtétele.* Csel. 1: 8. Vigasztalás és megbizás ez íge. Krisztusi munkához Krisztusi lélek kell. E nélkül napszámosai és nem apostolai vagyunk az evangeliumnak. A Szentlélek az az erő mely képesít Krisztusi munkára. apostolságra. Az apostolság tartúság, ha kell életünkkel megpecsételt tanúság amellet, hogy nem adatott nekünk más név, mely által megtáratunk, hanemcsak az Ő neve. *Imádság*: Mennyei édes Atyám, add nekem Szentlekedet, hogy hű bizonyosága legyen szent Fiadnak, kiben birhak Téged életemben és halálomban.

15. *Vágyni Isten dicsőségének látása után.* II Móz. 33: 18. Olyan emberi ez a kérés Isten emberének, Mózesnek ajkán. Minden időben ezt a dicsőséget keresték az emberek. Mózes eddig többet látott e dicsőségből, mint eddig bárki. De ő a teljeset, az egészet akarta. Boldog szövetségének népe mi, kik ezt a dicsőséget fedetlen orcával szemlélhetjük folt nélküli tisztaságban a Krisztus arcán. „Aki engem lát, az Anyját látja.” *Imádság*: Köszönöm Atyám, hogy a te dicsőségedre méltattál s utánna való vágyam nem kielégítetlenül buzog fel keblemből.

16. *Az örök élet titka.* Ján. 17: 3. Istent az ismeri, aki benne él, ki nek egyedüli szent valóság. Aki életének minden körülményeiben tapasztalja

változhatatlan, örök lényegét s kész engedni Isten akaratának. Isten ismeretének teljességét azonban Jézus Krisztus hozta. Gondold át e névnek egész jelenését s vond le követelményét: világosan ismered az örök élet titkát. *Imádság*: Mennyei jó Atyám, boldog gyermeked ad hálát, hogy kiemeltél a változó és elmuló világból s örök életednek részesévé tettél a Jézus Krisztus által.

17. *Nem győzhetnek rajtam.* Zsolt. 129 : 2. Milyen megszégyenítő lelki magasságban áll felettünk a zsoltár író. Fölényének titka az, hogy nem is akar látszani, még csak részt sem kér sikerének dicsőségében. Ha mi így el tudnánk tenni ugynevezett sikereink megett! Ha többet éreznénk meg abból, hogy Isten az, ki erettünk, helyettünk s — óh boldog megtiszteltetés! — általunk cselekszik, akkor igazabbak volnának sikereink, maradandóbbak örömeink, *Imádság*: Taníts meg Istenem hálával felismerni minden dolgomban erős kezedet és ráborulni arra, még ha vesszöz is.

18. *Krisztus nevében imádkozni.* Ján. 14 : 14. Krisztus nevében imádkozni jelenti azt a magatartást, mellyel Isten előtt meg kell állanunk és jelenti azt a tartalmi lényegét, mit imádságunkba foglalhatunk Gondoljunk csak az Ó főpapi imájára, vagy a Miatyánkra. Ezek az imádságok önmagukban hordják meghallgattatásuk bizonyosságát. *Imádság*: Édes Ildvezítóm, kinek nevében bízza állhatok Istenem házába, taníts meg engem úgy imádkozni, hogy imádságaim a tied is lehessenek.

19. *Szem előtt tartani Istent.* Zsolt. 16 : 8. Nincs az életnek az emberre nézve fontosabb leckéje, minthogy annak különböző, most szétágazó majd egymással tusázó eseményeit egységbe tudja. Ebben volt Jézus életének is páratlan nyugalma a rá zuhanó események, a halál félelmei között is. Így nyer a mi életünk is olyan biztonságot, melyben mindent a „jobbkezem felől levő“ örök Jóság javamra munkáló áldásának ismerék fel. *Imádság*: Jó Atyám, ne rejtőd el előlem magad, hogy nyugalmam legyen és békeségben élhessek szent akaratod szerint.

20. *Bizakodó imádság.* Luk. 11 : 13. „A szeretet dicsősége az ajándékozás.“ Az ajándékozó ember boldogsága azért olyan nagy, mert akkor van nagyon közel a tökéletes Szeretethez. Félhet-e hát Istennek gyermeke, az ember, hogy könyörgése üresen tér vissza? Jézus biztat: „kérjétek és megadatik nektek; keressetek és találtok; zörgessetek és megnyitják nektek.“ *Imádság*: Nagy bizalommal állok előtted Istenem. Mindenemet tetőled nyertem, teljesítsd be én szükségemet.

21. *Építeni az Úr házát.* Haggeus 1 : 14. Haggeus a teplomépités prófétaja volt. Onmagának élő, kicsinyes kifogások sáncalba húzódozó néppel szemben képviseli az Úr házának gondolatát. Juda népében önmagunkra ismerhetünk. Pedig Haggeusnál nagyobb prófétánk van, aki a lerontott templomot három nap alatt felépítette. A kőtemplomokat is csak ilyen lelkek tehetik valóban az Úr házává. *Imádság*: Indítsd fel Atyám lelkemet, hogy templomod lehessen az építhessem a te házádnak dicsőségét.

22. *A szív és száj.* Máté 12 : 34. A száj az csatorna, melyen át kiömlenek a szívnek forrásai és az a tolmács, mely által a szív lakói beszélnek. Ha gyümölcseről ismerszik meg a fa, beszédjéből az ember. A nyelv bűneinek a fészke a szívben van, gyógyítása is ott történhetik. A szív és száj nem önmagukérl, nem is egymásérl vannak, hanem Teremtőjükérl. Jaj, ha másnak szolgáló lesznek. *Imádság*: Szívemet neked ajánlom fel jó Atyám. Fakassz benne imádságot, halleluját s tedd számat méltóvá zengedezésére.

23. *Adjon minden nap dicsőséget Istennek.* Zsolt. 96 : 7—8. Akkor ember az ember és akkor a legtöbb, mikor imádkozik, mert akkor érzi igazán, hogy abban tette Isten őt a teremtés koronájává, hogy dicsőségét felfoghatja és visszaverheti. Elveszett a nap, melyen nem fogtam fel és nem ragyogtattam ki valamit abból a dicsőségből, mely megszűnés nélkül hull reám. *Imádság*: Jó Atyám, ki szent Fiadban teljes dicsőségedet hullatod reám, tedd életemet alkalmassá ennek felfogására és e világban való kiárasztására.

24. *Akit az Úr szeret, megdorgálja.* Zsid. 12 : 6. Kereszténynek lenni azt is jelenti: keresztet hordozni. Vihar kell a hitnek is, hogy virágillattá és erővé váljon. Fegyelem és dorgálás nélkül egy gyermekből sem válik ember,

kereszt és csapások nélkül egy emberből sem Isten gyermeke. Minél inkább szereti egy atya gyermekét, annál komolyabbak dorgálásai. Ez az Isten nevelésének útja is. *Imádság*: Nem akarok kereszt nélkül élni Uram. Amit te küldesz, viselni akarom, mert tudom, aki hittel sir, örömök között él.

25. *A biztos út*. Zsolt. 25 : 12. Útra azoknak van szükségük, akik célhoz akarnak jutni. Azért vannak különböző utak, mert különbözők a célok. Hívó ember számára a minden célt magában foglaló legfőbb cél az Isten. Hozzá is milyen különböző utakat kínálnak. Az egyetlen utat megmutatta Isten Szent Fiában. En vagyok az Út, mondja Jézus. Közvetlen, biztos, célhoz vezető, tehát igaz út. *Imádság*: Köszönöm jó Atyám, hogy Jézus út számomra, általa atyai szivedhez juthatok.

26. *Istenben binni, Krisztusban binni*. Ján. 14 : 1 „Hit által”, ez a kulcsa minden igaz életnek. Nyugtalanlás, kapkodás hitbéli gyengeségre vall. Ezért bátorítja Jézus a bekövetkezőkkel szemben tanítványait így. A keresztyén hit tárgya csak Isten lehetséges és az, akiben az Ő teljessége lakozott, az Úr Jézus Krisztus. Hinni Istenben és hinni Krisztusban: erő, bátorság, bizonyos győzelem. *Imádság*: Könyörgöm hozzád Uram, tégy erőssé a hitben és ne kételkedjem semmit a te javamra munkáló Szereteted felől.

27. *A szívet csak Isten tudja megismerni*. Jerem. 17 : 9. Hiában a szó, a szem, a cselekedetek, az egész magatartás, ember emberhez egészen közel sohasem ér. A szív az ember legbensőbb lényege, egyben örök titokzatossága is. Isten az, aki előtt a szív sem rejtély, mert abban lakik, azt fűrkészi. Rejtetes valóság ez a csalárd szívre, felemelő boldogság a tiszta szívre. *Imádság*: Nem rejtőzhetem el előled igaz Bírám, mert szívedben lakozol és ismered azt. Óh vajha nem kellene megsemmisülnöm ítéleted súlya alatt. Kegyelmeddel ítéld meg Uram.

28. *Világoskodjunk*. Máté 5 : 16. A jellem gyümölcszei a jó cselekedetek. E gyümölcsök nélkül kialudt gyertya a ker. jellem. A világosság értékét az szabja meg, amit benne meglátunk. Az evangélium fénye arra való, hogy benne egy jószágos mennyei édesatyai arcot lássunk meg, aki azért gyújtotta meg e világosságot, mert annak szolgálatában akarja áldani, védeni, szeretni gyermekeit. *Imádság*: Hálát adok jó Atyám, hogy életemet az általad gyújtott világosság számára teremted. Cselekedd, hogy ebben szolgáljak neked egész életemmel.

29. *Isten megőrzi az utat*. Péld. 2 : 8 Minden útnak vannak veszedelmei. Minél rejtőzőbb, minél értékesebb javakhoz visz, annál nagyobbak. Az Istenhez vezető úton ólálkodnak a legnagyobb veszedelmek. Azért járnak rajta kevesen. De akik elindulnak rajta, tapasztalják az útnak védelmét is. Isten országának kincsei magának Istennek is drágák és féltettek. Önmagát védi azokban. Hogyne őrizné hát azokat, kik e kincsek felé tartanak? *Imádság*: Légy áldott jó Atyám, hogy örökkévaló drágaság felé vívő utat tártál fel. Fiadban és azt jelented ki nekem, hogy míg azon haladok feléd, erős karod védelmem.

30. *Bizonyágtétel*. Csel. 4 : 19. Így csak azok tudnak szólani, akik egy megtapasztalt igazsággal úgy összenőttek, hogy attól elszakadni annyit jelent számukra, mint az élettől elszakasztani. Csak az ilyen igazságnak, van mega bizonyágtévé ereje. Isten nem azért bízta reánk legdrágább igazságait, hogy abban csak ünnepi alkalmakkor ékeskedjünk, hanem hogy abban éljünk. Istenre hallgatunk-e, vagy emberekre, ez lelkünk legfőbb kérdése. Megalkuvásnak, óvatosságnak helye nincs. Ami a szívben van, amelletyegen bizonyágot a száj és az életünk. *Imádság*: Köszönöm jó Atyám, hogy bizonyágtévére méltattál szent hitem igazságai által. Add Szentlelkedet, hogy bizonyágtévésem méltó lehessen hitemhez.

R. J.

„AZ ÉN KICSINYEIM“

10. szám.

Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket.
Márk. 10: 11.

A vak ember hite.

Egy híres festőnek van egy szép képe, mely a vak meggyógyítását ábrázolja. Egy nap néhány ember állott a kép előtt és bámulták annak szépségét. Egyszer az egyik azt kérdezi a többitől: „Tudjátok-e mi a legszebb ezen a képen?” A többiek találgatták. „Bizonyosan a Megváltó arca” — mondta az egyik. A másik így szól: „Az is szép, de nézzétek, a vak ember arca milyen boldogan fordul az Úr felé, nekem az tetszik a legjobban”. A harmadik előtt a legszebbnek az apostolok tetszetek, akik csodálkozva és figyelmesen néznek az Úrra.

„Nekem ezek fölött valami olyan tetszik, amit ti nem vetetek észre. Nézzétek, ez a vak ember az Úr előtt áll és nézzétek meg, eldobja a botját, mellyel eddig az utat tapogattá. Mennyire bízhatott a Krisztus gyógyító hatalmában, ha még a botot sem akarta tovább magánál tartani. Ez a bizalom az, ami nekem a képen a legjobban tetszik!”

Az igazi hit az, amely eldob magától mindent, egyedül Krisztusra akar támaszkodni.

Semmi sem kívánok lenni . . .

Semmi sem kívánok lenni, csak törött edény vagyok,
De ha hasznom tudja venni, szent szavára hallgatok.
Igy üresen várok rája, míg olajjal tölt meg Ő,
Hogy belőlem élet árja s hála törjön majd elő.

Semmi sem kívánok lenni, Ő vezessen egyedül.
Eszközévé kíván tenni? Engedek feltétlenül.
Bárhová vezessen engem, éltem néki szentelem,
S hogyha el kell hagyni munkám, azt is szívesen teszem.

Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk ?

Szent István magyar király ellen késő öregségében összeküvést szöttek és egy orgyilkost küldtek be a király hálószobájába, hogy alkalmas pillanatban ölje meg a királyt. Az orgyilkos azonban egyszer elejtette törét, mire a király figyelmes lett. Nem tudva, ki van a szobában, sejtette, hogy valami veszély

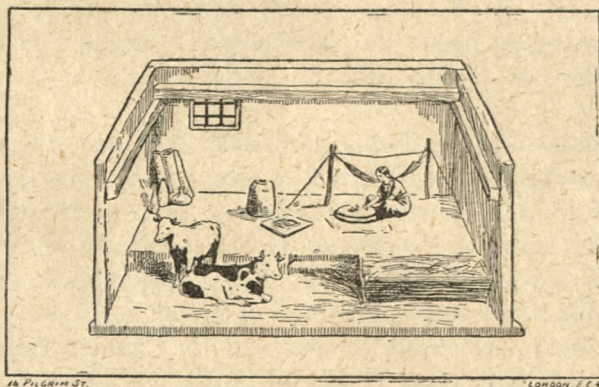
fenyegeti s hangosan így szólott: „Ha Isten velem, ki lehet ellenem?” A gyilkos megrettent a király hitétől és remegve borult annak lábaihoz és bevallotta, hogy mit akart elkövetni. Így mentette meg a király életét az imádság.

Ugyanez a mondás volt, melyet a nagy erdélyi fejedelem, Bethlen Gábor, halálos ágyán, mikor már beszélni nem tudott, felírt egy darab előtte levő papirosra. Királynak és szegény embernek védelme az, ha tudja: Ha Isten velem, ki lehet ellenem? Senki, bizonyára senki.

Gyermekek, akik nem hallottak Jézusról.

Hát még ilyenek is vannak? — kérdezitek. Vannak bizony, olyan népek gyermekei, akik nem ismerik Istent, ami Atyánkat, sem Jézust, a mi Megváltónkat. Önfeláldozó emberek elmennek ezek közé a népek közé, hogy megismertessék őket Krisztussal, megtanítsák szeretni Istent és olvasni a Bibliát. Az ilyen embereket hívják *hittérítő*knak *misszionárius*oknak és ezek ezer veszedelem között élnek azoknak a népeknek országaiban. Te mit tehetsz ezekért? Kettőt: *imádkozhatsz* értük és *adakozhatsz* arra, hogy minél több ember mehessen el azokhoz a gyermekekhez. Melyiket teszed meg?

BCU Cluj Egy Keleti ház belseje Library Cluj

Ilyen volt egy ház belseje Keleten. Látjátok, hogy ebben az egyszerű házban nincs sem asztal, sem szék, mert az emberek a földön ültek szőnyegekben. Az asszony a közepén kézi malommal dolgozik, amilyent nagyobb képen is be fogunk mutatni nektek máskor. A szoba első részében egy pár tehénke van elhelyezve, melyet nem tudtak máshová tenni. Egy szegény ember háza többnyire ilyen volt.

Bibliák, vallásos iratok és képek kaphatók „AZ ÚT” kiadóhivatalában, Cluj, Calea Victoriei 38.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

